

Wykład:

Zmowy cenowe a inflacja

Inflacja - definicja

Inflacja – wzrost ogólnego poziomu cen.

Deflacja – spadek ogólnego poziomu cen.

Dezinflacja – spadek tempa inflacji.

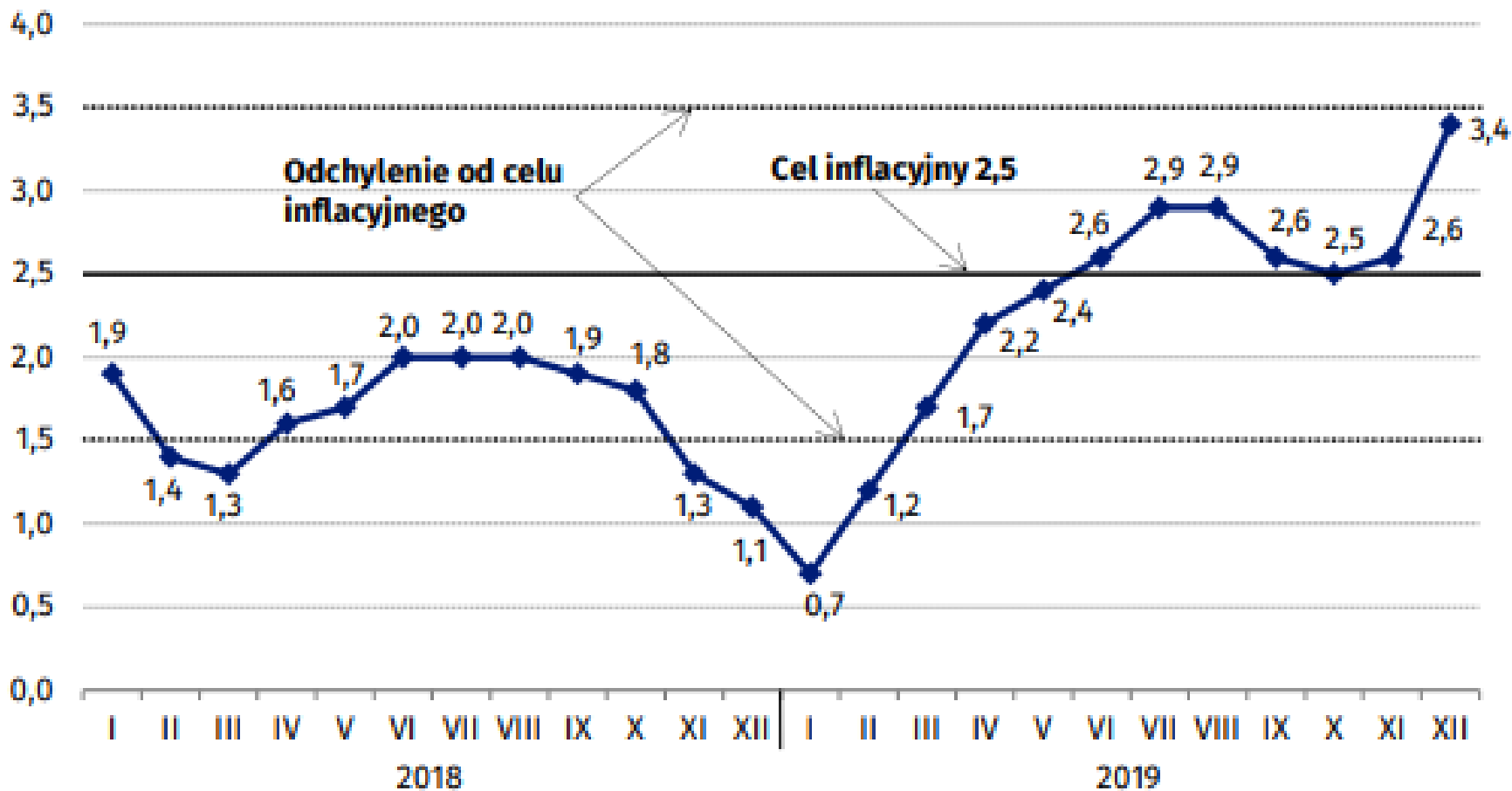
Rok	Stopa inflacji (CPI) (w %)
2013	0,9
2012	3,7
2011	4,3
2010	2,6
2009	3,5
2008	4,2
2007	2,5
2006	1,0
2005	2,1
2004	3,5
2003	0,8
2002	1,9
2001	5,5
2000	10,1
1999	7,3
1998	11,8
1997	14,9
1996	19,9
1995	27,8
1994	32,2
1993	35,3
1992	43,0
1991	70,3
1990	585,8
1989	251,1

Stopa inflacji w Polsce, 1989-2018

2018	1,6
2017	2,0
2016	-0,6
2015	-0,9
2014	0,0

Źródło: GUS.

Stopa inflacji w Polsce, 2018 - 2019

Hiperinflacja w Niemczech (1923)

1 USD = 4,200,000,000,000 DM

Denominacja złotego w 1995

10000 zł = 1 nowy zł

=

Spisek i teoria spiskowa

Spisek - tajne porozumienie grupy osób dla osiągnięcia jakiegoś celu.

Słownik PWN

Spisek - tajne i nielegalne porozumienie między spiskowcami; zmowa; sprzysiężenie.

SJP

Teoria spiskowa – sugeruje, że wiele ważnych decyzji politycznych i gospodarczych zapada zakulisowo, a widoczni dla ogółu władcy i przywódcy są jedynie marionetkami starających się pozostać w cieniu potężnych grup wpływu.

Kartel / *cartell*

Kartel - oznacza porozumienie lub praktyki uzgodnione co najmniej dwóch konkurentów, mające na celu koordynację ich zachowań konkurencyjnych na rynku lub wpłynięcie na istotne czynniki konkurencji poprzez praktyki takie, jak: **ustalanie lub koordynacja cen** nabycia lub sprzedaży bądź innych warunków transakcji, **podział poziomu produkcji lub sprzedaży, podział rynków i klientów** (w tym zmowa przetargowa), **ograniczenia związane z przywozem lub wywozem** lub działania antykonkurencyjne skierowane przeciwko innym konkurentom.

Źródło: EC.

Kary w Europie za łamanie prawa antymonopolowego

Year	Amount in €*)
1990 - 1994	539 691 550
1995 - 1999	292 838 000
2000 - 2004	3 462 421 100
2005 - 2009	9 414 012 500
2010 - 2014	7 917 218 674
++2015 - 2018++	6 837 911 000
total	28 464 092 824

Źródło: EC.

Kartel producentów samochodów ciężarowych

Daimler AG , Paccar Inc.'s DAF and other truckmakers agreed to pay European Union regulators a record **2.93 billion euros** (\$3.23 billion) in fines for fixing prices of medium- and heavy-duty vehicles over **14 years**.

Daimler got the largest penalty of **1.01 billion euros** and DAF will pay **752.7 million euros** as part of a settlement with the European Commission that cut potential fines. Volvo AB and its Renault trucks brand face a **670.4 million-euro** fine and CNH Industrial NV'S Iveco will pay **494.6 million euros**.

Starting in 1997 with a meeting of senior managers in a Brussels hotel, the companies set the factory price of trucks and coordinated the timing and the passing-on of costs for new emissions technologies, the EU said.

10 najwyższych kar w Europie nałożonych na kartele

Year	Case name	Amount in €*
2016/2017	Trucks	3 807 022 000
2012	TV and computer monitor tubes	1 409 588 000
2013/2016	Euro interest rates derivatives (EIRD)**	1 310 039 000
2008	Carglass	1 185 500 000
2014	Automotive bearings	953 306 000
2007	Elevators and escalators	832 422 250
2001	Vitamins	790 515 000
2010/2017	Airfreight (incl. re-adoption)	785 345 000
++2013/2015++	Yen interest rate derivatives (YIRD)	669 719 000
2007/2012	Gas insulated switchgear (incl. re-adoption)	675 445 000

Źródło: EC.

10 najwyższych kar w Europie nałożonych na poszczególne firmy

Year	Undertaking	Case	Amount in €* 1 008 766 000
2016	Daimler	Trucks	880 523 000
++2017++	Scania	Trucks	752 679 000
2016	DAF	Trucks	715 000 000
2008	Saint Gobain	Carglass	705 296 000 of which 391 940 000 jointly and severally with LG Electronics
2012	Philips	TV and computer monitor tubes	687 537 000 of which 391 940 000 jointly and severally with Philips
2012	LG Electronics	TV and computer monitor tubes	670 448 000
2016	Volvo/Renault Trucks	Trucks	494 606 000
2016	Iveco	Trucks	465 861 000
2013	Deutsche Bank	Euro interest rate derivatives (EIRD)	462 000 000
2001	F. Hoffmann-La Roche	Vitamins	

Kartel producentów płyt kartonowo-gipsowych

Francuska firma Lafarge SA, światowy lider pod względem produkcji cementu otrzymał karę **250 mln euro** za zмовę cenową na rynku płyt kartonowo-gipsowych.

Zmowa trwała minimum 4 lata.

Uczestniczyły w niej m.in. firmy BPB Ltd. i Knauf.

Kartel producentów szyb samochodowych

Kara za zмовę cenową, nałożona przez Komisję Europejską na francuskiego producenta szyb samochodowych Saint-Gobain wyniosła **896 mln euro**.

Firma Saint-Gobain dostała tak wysoką karę, bo już wcześniej w latach 1984 i 1988 została uznana winną tworzenia kartelu producentów szyb.

W zмовie cenowej uczestniczyły jeszcze firmy Asahi/AGC Flat Glass (kara **113,5 mln euro**), Pilkington (**370 mln euro**) i Soliver (**4,4 mln euro**).

Kartel producentów telewizorów i monitorów

Komisja Europejska nałożyła na sześciu producentów telewizorów i monitorów, w tym Philipsa, LG i Samsunga, **1,47 miliarda euro** kary za znowę cenową.

Samsung, Philips, LG, Panasonic, Toshiba i Technicolor (wcześniej Thomson) wchodziły w skład dwóch karteli, odpowiedzialnych za znowy cenowe w latach 1996-2006. Jeden z nich działał na rynku telewizorów kineskopowych, drugi natomiast zajmował się monitorami. W obydwu działała również chińska firma Chunghwa, ale została zwolniona z kary finansowej, bo sama dostarczyła Komisji Europejskiej informacje na temat znowy cenowej. Dzięki współpracy z KE, Samsung, Philips i Technicolor otrzymały kary zmniejszone odpowiednio do ich pomocy w śledztwie.

Kartel producentów telewizorów i monitorów c.d.

Obydwa kartele działały w skali globalnej. Poza ustalaniem cen zajmowały się między innymi także regulowaniem podziału udziałów w rynku, wielkości produkcji i wymianą istotnych informacji. Działania obydwu grup były planowane przez menedżerów najwyższego szczebla podczas tak zwanych „zielonych spotkań” - od tego, że po nich uczestnicy najczęściej wspólnie grali w golfa.

Największą karę otrzymał Philips - 313 milionów euro indywidualnie oraz kolejne 392 miliony euro wspólnie z LG. 295 milionów euro kary indywidualnej otrzymało LG, a Panasonic (dodatkowo prawie 95 milionów euro kary łącznej z Toshiba) i Samsung odpowiednio 157 oraz 151 milionów euro.

Kartele w branży drogeryjnej

Przez trzy lata sześć czołowych firm branży drogeryjnej wymieniało się informacjami na temat polityki cenowej. Za naruszenie prawa antymonopolowego muszą zapłacić w sumie prawie **40 mln euro**.

Przedstawiciele Beiersdorf (Nivea), L'Oréal, GlaxoSmithKline (Aquafresh, Odol), niemieckiego producenta środków czystości Erdal-Rex oraz Procter & Gamble (Ariel, Pampers) i należącego do niego Gillette **w ramach specjalnej grupy roboczej konsultowali planowane podwyżki cen, rabaty uzyskiwane u detalistów oraz informowali o postępach w negocjacjach z poszczególnymi sprzedawcami**. Choć nie jest to klasyczny przykład kartelu czy zmowy cenowej, to według niemieckiego urzędu antymonopolowego firmy działały na niekorzyść konkurencji.

Kartele w branży drogeryjnej (c.d.)

W 2008 i 2011 roku niemieccy urzędnicy nałożyli kary w wysokości w sumie **24 mln euro** na dziewięciu producentów artykułów drogeryjnych, w tym Henkel (Fa, Persil), Unilever (Dove, Lux) czy Reckitt Benckiser (Calgon, Cillit).

We Francji pod koniec 2011 roku Procter & Gamble, Henkel i Colgate Palmolive ukarano grzywnami o łącznej wysokości **361 mln euro**. Producentom udowodniono wtedy zмовę cenową przy ustalaniu cen mydła w latach 1997-2004.

Kartel czekoladowy

Niemiecki urząd ds. konkurencji nałożył ponad **60 mln euro kary** na największe koncerny spożywcze za znowę cenową i sztuczne zawyżanie cen czekolady. Wśród ukaranych są Nestle, Ritter i Kraft.

Śledztwo w sprawie sztucznego zawyżania cen wyrobów czekoladowych trwało od 2008 roku. Zapoczątkowało je zgłoszenie do urzędu firmy Mars GmbH, która także brała udział w znowie, ale ponieważ wykazała się obywatelską postawą, urząd postanowił jej nie karać.

- W 2007 roku ceny mleka i kakao mocno wzrosły, dlatego firmy chciały mieć pewność, że przerzucą te dużo wyższe koszty na konsumentów. Dlatego **konkurencja między poszczególnymi graczami szybko została przerwana, a produkty znacznie podrożały** - komentuje Andreas Mundt, prezes agencji antymonopolowej. **W 2008 roku ceny czekolady w Niemczech poszły średnio w górę o 15-25 proc.**

Kartel czekoladowy c.d.

Największą karę, bo aż **21,7 mln euro** będą musiały zapłacić koncerny Kraft Foods Deutschland i Alfred Ritter GmbH (produkuje popularne czekolady Ritter Sport), które wspólnie ustaliły ceny czekoladowych batoników między marcem a wrześniem 2007 roku.

Urząd ds. konkurencji poinformował też, że w ustawianie cen słodczy zamieszane były też inne koncerny, m.in. znane w Polsce Bahlsen, Zentis i Storck (w Polsce sprzedaje m.in. cukierki Werther's Original, Śmieję Żelki i czekoladki Merci).

